

[Else-Merete Ross.]

blevet trådt for nær. Det må i et demokratisk samfund være sådan, at borgerne er sikret mod overgreb fra myndighedernes side og også mod, at der træffes afgørelser på grundlag af oplysninger, hvis rigtighed han ikke har haft mulighed for at kontrollere, og som muligvis er forkerte. Det er det, vi nu har søgt at sikre gennem loven om partsoffentlighed.

Desværre kan man ifølge sagens natur ikke udstrække denne sikring til også at omfatte efterretningstjenestens oplysninger om den enkelte borger, men uviljen mod kartotekerne er netop udsprunget af en uro for, at urigtige og uvedkommende oplysninger indsamles, uden at vedkommende kan få lejlighed til at korrigere dem. Jeg går ud fra som helt givet, at den højtærede justitsminister vil indskærpe sine politimestre at være overordentlig nøjeregnende med den fremgangsmåde, der følges ved registrering. Måske er de allerede nøjeregnende, måske er de det ikke. Også her må vi benytte ordet „måske“, for vi ved ingenting, men jeg føler mig ret overbevist om, at der nok er en for stor iver for at indsamle uvæsentlige oplysninger, og her må det være politimestrenes opgave at skære igennem og kassere navne, så kartoteket bliver så lidet omfattende som overhovedet muligt. Det er en af forudsætningerne for, at der overhovedet kan blive ro om denne sag.

Da vi ikke kan give de enkelte borgere adgang til at se kartotekernes eventuelle oplysninger om dem, kan vi sikre dem indirekte ved at oprette et kontrolorgan til at følge efterretningstjenestens arbejde med hensyn til registrering af oplysninger og deres videregivelse. Et sådant kontrolorgan har man også i Sverige og Norge, hvor vel en lignende uro som her må være kommet til orde inden dets oprettelse.

Den nuværende organisation af efterretningstjenesten blev skabt i 1958 ved ændringer i retsplejeloven, og loven blev enstemmigt vedtaget i folketinget. Det ville være ønskeligt, hvis forholdene i verden var således, at en efterretningstjeneste var overflødig, og at kartotekerne derfor også kunne afskaffes. Jeg ved, at der er mange landet over, som mener og ønsker, at kartotekerne helt skal afskaffes,

men det ville ikke være realitetsbetonet i dag at kræve dem afskaffet. Det bør og må imidlertid være realitetsbetonet at kræve en streng linje med hensyn til de kriterier, der ligger til grund for registreringen. Efterretningstjenestens eneste opgave må være at værne mod foretagender og handlinger, som må antages at være rettet mod rigets selvstændighed og den lovlige samfundsorden. Når det er sagt, vil vi i det radikale venstre meget stærkt understrege, at efter vor mening må det så også udelukkende være disse kriterier, der lægges til grund for efterretningstjenestens virksomhed, og absolut ikke andre. Fjerner man sig fra dette grundlag, er man på vildspor, og så vil uroen fortsætte.

For at sikre den nævnte orden vil regeringen altså nu nedsætte et udvalg til at føre tilsyn med efterretningstjenestens registrering og videregivelse af oplysninger. I det radikale venstre havde vi helst set, at det var folketinget, der udpegede kontroludvalget, men oppositionen ville ikke medvirke hertil, og derfor måtte det blive regeringen. Udvalget skal bestå af 4 medlemmer. Ved første behandling foreslog jeg, at det blev folk af forskellig profession og folk, der nød tillid i udbredte dele af befolkningen. Selv om jeg har stor respekt for jurister, håber jeg, at der i udvalget også vil være medlemmer, der ikke er uddannet direkte som lovkyndige.

Det er dette udvalg alene, der afgør de foreliggende sager. Jeg havde gerne set, at de 4 embedsmænd, der er omtalt i betænkningen, kunne tilkaldes af 4 mands udvalget og ikke var selvskrevne deltagere i udvalgets forhandlinger. Det er klart, at det ofte vil være ønskeligt og nødvendigt at føre drøftelser med de pågældende, og at det vil være nødvendigt, at en repræsentant for efterretningstjenesten mundtligt forelægger sager for udvalget. Udvalgets selvstændighed havde efter min mening været stærkere markeret på den måde. Det er muligt, at det i realiteten ikke vil komme til at betyde nogen væsentlig forskel, og at udvalget så godt som altid ville ønske at have de 4 repræsentanter med; men hvis det var gået, som jeg ønskede, havde det været op til udvalget selv at træffe beslutning derom. Dette